

סדנת תכנון: פיתוח סביב תחנות רכבת – חקר מקרה אשקלון

פרופ' דני גת וד"ר יודן רופא

בעשרים השנים האחרונות מהווה פיתוח סביב תחנות רכבת ומערכות תחבורה ציבורית את אחת האסטרטגיות המובילות לפיתוח עירוני בר-קיימא המשלב פיתוח כלכלי, שוויוניות חברתית ושימור הסביבה. זהו גם אחד המרכיבים המובילים בשיקום עירוני, וביצירת רובעים עירוניים חדשים המאפשרים לתושביהם חיים עירוניים מלאים ללא הסתמכות מוחלטת על הרכב הפרטי. בישראל, מדיניות פיתוח סביב תחבורה ציבורית מהווה מדיניות מרכזית בתכנית האב לתחבורה בישראל, בתמ"א 35 ובתכניות המחוזיות. למרבה הצער החלטות מדיניות אלו עדיין לא מצאו ביטוי הולם ברמת התכנון המקומית, ורוב תחנות הרכבת בארץ (כולל זו של אשקלון) מתכוננות מחוץ לאזור הבנוי של העיר, והנגישות אליהן היא בעיקר ברכב פרטי.

בסדרת מחקרים, ובשני כנסים שקיימנו בשדרות ובחיפה, אנו מנסים בשנים האחרונות לקדם את התכנון של רבעים עירוניים סביב תחנות רכבת בארץ. במסגרת עבודה זו פיתח דני גת שפת תבניות תכנון (pattern language) לתכנון רובעים עירוניים סביב תחנות רכבת בארץ, והראה ששימוש בתבניות אלה יכול ליצור סביבה עירונית שהשימוש ברכב בה יפחת יחסית לפיתוח המקובל בארץ. בעבודת יעוץ משותפת לעיריית אופקים הרחיבו רופא וגת את סדרת התבניות הנוגעות לארגון רחובות ומבנים סמוכים לתחנה.

מטרות הסדנא הן כדלקמן:

1. לבחון את השימוש בשפת תבניות התכנון לרובע עירוני סביב תחנת רכבת בהקשר של אשקלון: להעריך את מיקום התחנה הנוכחית ותפקודה לאור התבניות ולהציע חלופות שיאפשרו יצירתו של פיתוח רובע עירוני סביב תחנת הרכבת וחיבורו לעיר הקיימת.
2. לבחון את שפת התבניות עצמה ככלי תכנוני במקרה של אשקלון – להוסיף תבניות במידת הצורך כדי להתאים אותה למקרה ספציפי זה, ולמקרים דומים לו במרחב הישראלי.
3. להנחיל למשתתפים בסדנא את עקרונות התכנון של תכנון רובעים עירוניים סביב תחנות רכבת, ואת השימוש בשפת התבניות ככלי לתכנון עירוני בכלל.

הסדנא תתקיים במקביל למהלך הכנס. היא תיפתח ביום הראשון של הכנס (29.11) בשעה 16:30 במושב שבו יוצגו הרציונל לפיתוח סביב תחנות הרכבת בישראל, עקרונות התכנון של רובעים עירוניים סביב לרכבת, ויתנהל דיון בחשיבותו של פיתוח מוטה תחבורה ציבורית לפיתוח כלכלי מקומי. הסדנא תימשך ביום השני של הכנס אחרי הצהריים בסיור בשטח, ובשני מושבי עבודה עד השעה 18:30, תוצרי הסדנא יוצגו על ידי המנחים במושב הסיכום.

מוזמנים להשתתף: סטודנטים ואנשי מקצוע במקצועות התכנון, בעלי עניין ותושבים, מקבלי החלטות באשקלון ובערים אחרות.

דני גת ויודן רופא.